SCHOLA EMPIRICA

Šíříme ověřené postupy ve vzdělávání

Dobrý začátek pro rodiče

Představení metodiky a projektů na podporu rodičovských kompetencí

Martina Ducheček Koutná, 1. 10. 2026

SCHOLA EMPIRICA

Aby děti obstály ve škole a v životě

- **Vzdělávání** učitelů, sociálních pracovníků a rodičů - cíl - zvyšovat kvalitu vzdělávání v ČR a well-being dětí
- Východisko - zahraniční vědecky **ověřené přístupy a metody**
- Implementace metodik do našich podmínek

Dobrý začátek pro rodiče - metodika, která se zaměřuje na rozvoj **rodičovských kompetencí**

Představení Dobrého začátku pro rodiče

Cíle a principy Dobrého začátku pro rodiče

Snížení rizika týrání a zanedbávání dětí a **zlepšení jejich chování** prostřednictvím rozvoje rodičovských dovedností pro vytváření **pozitivních vztahů s dětmi**

Hlavní principy pozitivního rodičovství

- Pozitivní přístup
- Nekonfliktní způsoby komunikace a řešení problémů
- Přátelské vztahy
- Samostatnost dětí
- Předcházení potížím v chování dětí

SKUPINOVÝ PROGRAM PRO RODIČE vedený vyškolenými sociálními/komunitními pracovníky

Celoživotní program zdravého rodičovství pro malé děti (Parenting for Lifelong Health Programme for Young Children)

- vytvořený konsorciem WHO, Oxford Uni., Uni. Of Cape Town, Bangor Uni., Clouns Without Boarders

SE tento program adaptovala pro české prostředí a vyškolila 40 sociálních a komunitních pracovníků a podpořila více jak 150 rodin s malými dětmi

Témata programu pozitivního rodičovství aneb stavění domu podpory

Zdi | Pozitivní rodičovství

1. Společný čas s vaším dítětem ve dvou
2. Řekni, co vidíš
3. Povídání o pocitech
4. Oceňování a odměňování našich dětí
5. Poskytování jasných, jednoznačně formulovaných a splnitelných pokynů
6. Domácí pravidla a každodenní zvyklosti

Střecha | Nastavení limitů a kázně

1. Přesměrování pozornosti dítěte od nežádoucího chování
2. Přehlížení dožadování se pozornosti a nežádoucího chování
3. Používání přirozených a logických následků pro podporu dodržování pokynů a pravidel
4. Používání přestávky na uklidnění jako nástroje, který pomáhá předejít agresivnímu chování
5. Řešení konfliktů v rodině
6. Reflexe a posun kupředu

Struktura programu pozitivního rodičovství

- Návštěva domácnosti před zahájením Programu
  - nastavení cílů spolupráce, evaluační aktivity (před zahájením programu)
- 12 skupinových setkání týkajících se rodičovských dovedností
  - mohou probíhat buď týdně nebo každý druhý týden
  - každé společné setkání pokryje jedno, nebo více setkání/lekcí z celkového počtu 12
  - paralelně i možnost dětské skupiny s vyškoleným sociálním pracovníkem
- Individuální domácí setkání pro rodiny, které požadují nebo potřebují další podporu (pokud je to možné)
  - motivační SMS, telefonáty v období mezi setkáními
- Závěrečná oslava nebo absolventský ceremoniál na konci programu

Co jsme v ČR s programem Pozitivního rodičovství již dokázali?

Přenos metodiky a její adaptování na prostředí ČR 2018–2020

- vyškoleno a podpořeno 13 **sociálních a terénních pracovníků a pracovnic** ze 3 spolupracujících organizací:
  - Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s. – Vsetín;
  - Romano Jasnica z.s. – lokality Štětí, Krupka, Louny;
  - Úřad městského obvodu Ústí nad Labem - Neštěmice.
- celkem 68 zapojených **rodin,** 34 rodin s více než 40 hodinami podpory
- forma intervence - **individuální návštěvy v rodinách** při běžné činnosti SAS/ terénních služeb pro rodiny s dětmi
- problémy/výzvy:
  - velká míra přerušení spolupráce rodin
  - nízká soustředěnost rodičů v domácím prostředí
- výsledky evaluačního výzkumu:
  - kvantitativní dopadová evaluace
  - kvalitativní analýza cílového stavu sociálních a terénních pracovníků projektu

Podpora rodičovských dovedností formou rodičovských skupin
2020–2022

- vyškoleno a podpořeno 16 **sociálních a terénních pracovníků a pracovnic** ze 4 spolupracujících organizací:
  - Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s. – Vsetín;
  - Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s. – Zlín;
  - Romano Jasnica z.s. – lokalita Krupka;
  - SAS Charita Roudnice nad Labem.
- téměř 60 zapojených **rodin,** 45 rodin dokončilo program
- forma intervence: individuální návštěvy (doba Covidu), od dubna 2021 **rodičovské skupiny** - 5-8 rodičů, celkem 12 setkání + závěrečná oslava
- výsledky evaluačního výzkumu
  - Závěrečná evaluační zpráva z projektu

Realizace rodičovských skupin v Ústeckém a Libereckém kraji za podpory Nadace Sirius 2023-2024

- vyškoleno a podpořeno 15 **sociálních a terénních pracovnic** z 5 organizací:
  - RC Pohádková chaloupka z.s. - matky z RC (děti se SVP), veřejnost
  - Centrum D8, O.p.s. - NRP - příbuzenští + dlouhodobí profesionální pěstouni
  - Amina O.p.s. - klientky SAS
  - Centrum pro rodinu Náruč, z.ú. - mix - 3 pěstounky, 1 SAS pár, klientky RC
  - Centrum Protěž, z.ú. - NRP - příbuzenští a dlouhodobí + 2 přechodní; 3 biolog. matky (SAS)
- 51 zapojených **rodin,** 38 rodin dokončilo program
- forma intervence: **rodičovské skupiny**
- výsledky evaluačního výzkumu
  - Závěrečná evaluační zpráva z projektu

Zkušenosti z implementace aneb výhody vedení rodičovských skupin

Proč vést rodičovské skupiny?

- **Větší dopad**
  - Práce se skupinou rodičů je efektivnější než individuální práce, umožňuje **sdílení** a věnování se jednomu tématu.
- **Dlouhodobost**
  - 12 rodičovských setkání během 3–6 měsíců poskytuje prostor pro systematickou podporu rodičů, aby doma dokázali nastavit láskyplné vztahy.
- **Univerzálnost**
  - Program je postavený na komunikaci, která obecně pomáhá zmírnit problémy, které v rodinách jsou, nejen ve výchově.
- **Dostupnost pro klienty**
  - Během rodičovských skupin probíhá zároveň hlídání dětí klientů pracovníkem vyškoleným v metodice Dobrý začátek.

Proč vést rodičovské skupiny?

- **Společenský rozměr**
  - Skupinová intervence umožňuje klientům zažít aha moment „Nejsem v tom sám“. Z otázky jednoho rodiče těží celá skupina.
- **Posílení kompetencí**
  - Pracovníci se naučí metody, jak konkrétně rodiče vést k nastavování láskyplných vztahů v rodině a zvládání nejrůznějších výchovných problémů.
- **Prohloubení lektorských dovedností**
  - Pracovníci se naučí vést skupinu rodičů – jak udržet lekci, jak reagovat na konkrétní situace, jak nastartovat a podpořit skupinovou dynamiku.
- **Práce pouze s dospělými**
  - Výcvik a intervize vedené odborníky Scholy Empirica, supervize vedená zahraniční autorkou programu, rodičovské skupiny vedené sociálními pracovníky.

Jak jsme zjišťovali, čeho jsme dosáhli?

Kombinace procesní a dopadové evaluace, mixed methods

- Kvantitativní evaluace
  - Měříme **chování dětí** (SDQ) a **rodičovské dovednosti** (PARYC) – mezinárodně validované dotazníky
  - Intervenční vs. kontrolní rodiny – tzv. kontrafaktuální dopadová evaluace
  - Dvě vlny měření – baseline, na konci
- Kvalitativní evaluace
  - Kazuistiky rodin
  - Fokusní skupiny
  - Zprávy ze supervizních setkání
  - Zápisy z intervizních setkání se sociálními pracovníky
- Měření fidelity
  - sledování a vyhodnocování kvality a věrnosti při implementaci intervencí
  - videonahrávky/živé streamování rodičovských skupin
  - hodnocení na základě vytvořeného checklistu - Manuál pro hodnotitele

Shrnutí

Shrnutí

- **Pro koho je program určen**
  - spíše ohrožená populace - klienti SAS, RC, pěstouni a NRP
  - Dobrovolnost!
- **Na jakých principech stojí**
  - principy pozitivního rodičovství (nekonfliktní způsoby komunikace a řešení problémů, přátelské vztahy, samostatnost dětí, předcházení potíží v chování dětí)
  - princip spolupráce a kolaborativní vedení rodičovských skupin
- **Napojení na OSPOD a sociální služby**
  - princip dobrovolnosti
  - SAS a azylové domy pro matky s dětmi
- Uplatnění v praxi
  - školský sektor - nabídka skrze MŠ zapojené do Dobrého začátku

SCHOLA EMPIRICA

Šíříme ověřené postupy ve vzdělávání

Chcete se dozvědět více?
Ozvěte se

Martina Ducheček Koutná
koutna@scholaempirica.org

www.scholaempirica.org

info@scholaempirica.org